

V I E N Y B Ė

Oldest Lithuanian Newspaper in the World - Founded 1886

REC'D AUG 27 1973

87 M. 11 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1973 M. RUGPIŪCIO (AUGUST) 10 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

30 CENTŲ

Būti ar nebūti Balfui?!

JONAS VALAITIS

Dabar, kai vos keletas mėnesių tebeskiria nuo tos dienos, kada susirinks BALFo delegatai nuspręsti tos organizacijos būstinės ir kitų klausimų, atrodo, yra aišku, tie sprendimai turės lemiamos reikšmės ir pagrindinį klausimą: BALFo "būti ar nebūti".

Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo, trumpai žinomo BALFo vardu, 54 veikiančių skyrių delegatai lapkričio 10 d. Clevelande, Ohio, tikrai spręstos organizacijos likimą.

Šių eilučių autorui, kuriam tos organizacijos veikla gerai pažįstama, kuriai jisai yra ilgus metus talkinęs, ir kuriam tikrai nuoširdžiai rūpi jos ateitis, atrodo, kad jau dabar BALFo delegatai turėtų pradėti būsimam seimui ruošti.

Zinant, kad tai bus neeilinis seimas, reikia atsiminti, kad bus ir neeilinė delegatų atsakomybė.

Ta atsakomybė dabar keleriopai didesnė, nes šis neeilinis seimas šaukiamas New Yorko teismo patvarkymu!

Seime svarbiausias svarstysimas klausimas, ar BALFą, veikusį nuo 1944 m. New Yorke, palikti New Yorke, ar perkelti.

Kaip žinoma, Detroit, Mich., įvykusiame seime iš 89 delegatų, dėl kažkokių sumetimų, kilus klausimui BALFą perkelti į Chicago - 5 delegatų balsų dauguma nubalsuota BALF perkelti į Chicago.

New Yorko veiklusis 100-asis skyrius ir kiti delegatai matė, kad kai kuriems delegatams mandatai buvo išrašyti tik pačiame seime. Ir New Yorko teismo pagalba BALF 100-asis skyrius iškovojo teisę visuomenę plačiau su padėtimi supažindinti ir balsavimus pakartoti. Teismas taip ir patvarkė.

Primintina, kad BALFas yra Amerikos Lietuviams valdžios pripažinta organizacija nelaimingiesiems lietuviams šalpa ir įsikurdimu gelbėti. BALFas dėl to atleistas nuo bet kokių mokesčių, jis yra Amerikos šalpos organizacijų šeimoje pilnateisis narys, tarptautiniai žinomas ir pripažintas veikti, kur leidžia šalpos organizacijoms veikti JAV įstatymai. Per arti 30 metų BALF veikla lietuviams ir pasauliui parodė lietuvių tautos artimo meilę praktiškai - BALFas milijonais dolerių pinigais, maistu ir apranga yra pagelbėjęs ne vien lietuviams, bet ir kitų tautybių nelaimingiesiems, ypač pabaltiečiams. BALFas aktyviai prisidėjo net Amerikos valstybės įstatymus pakeisti lietuvių kvotos naudinga kryptimi.

Kažin kokiais sumetimais Detroito seime kilo klausimas gerai, pavyzdinčiai, veikiančią BALF įstaigos veiklą sudrumsti, pageidaujant centrą iš savo patalpų New Yorke perkelti į ALTo patalpas Chicagoj! Tęsiama 3 psl.

Vilniaus miesto mēras Vytautas Sakalauskas (viduryje) su savo artimaisiais bendradarbiais prie vieno konkursinių projektų naujam Vilniaus rajonui užstatyti. Sakalauskas neseniai yra lankęsis Amerikoje ir Baltimorėje gavęs raktą iš to miesto mēro.

KAIP VILNIUS MINI JO 650 M. SUKAKTĮ

Vilniaus miesto mēras Vytautas Sakalauskas, miesto 650 metų sukakties proga, yra gavęs sveikinimų su linkėjimais iš daugelio kitų miestų.

Taip, pavyzdžiui, pirmieji pasveikino leningradiečiai, Ukrainos sostinės Kijevo ir Gudijos sostinės Minsko gyventojai, iš Moldavijos sveikino Kišinevo miestas. Tarp sveikintojų buvo ir maskviečiai, kaliningradiečiai.

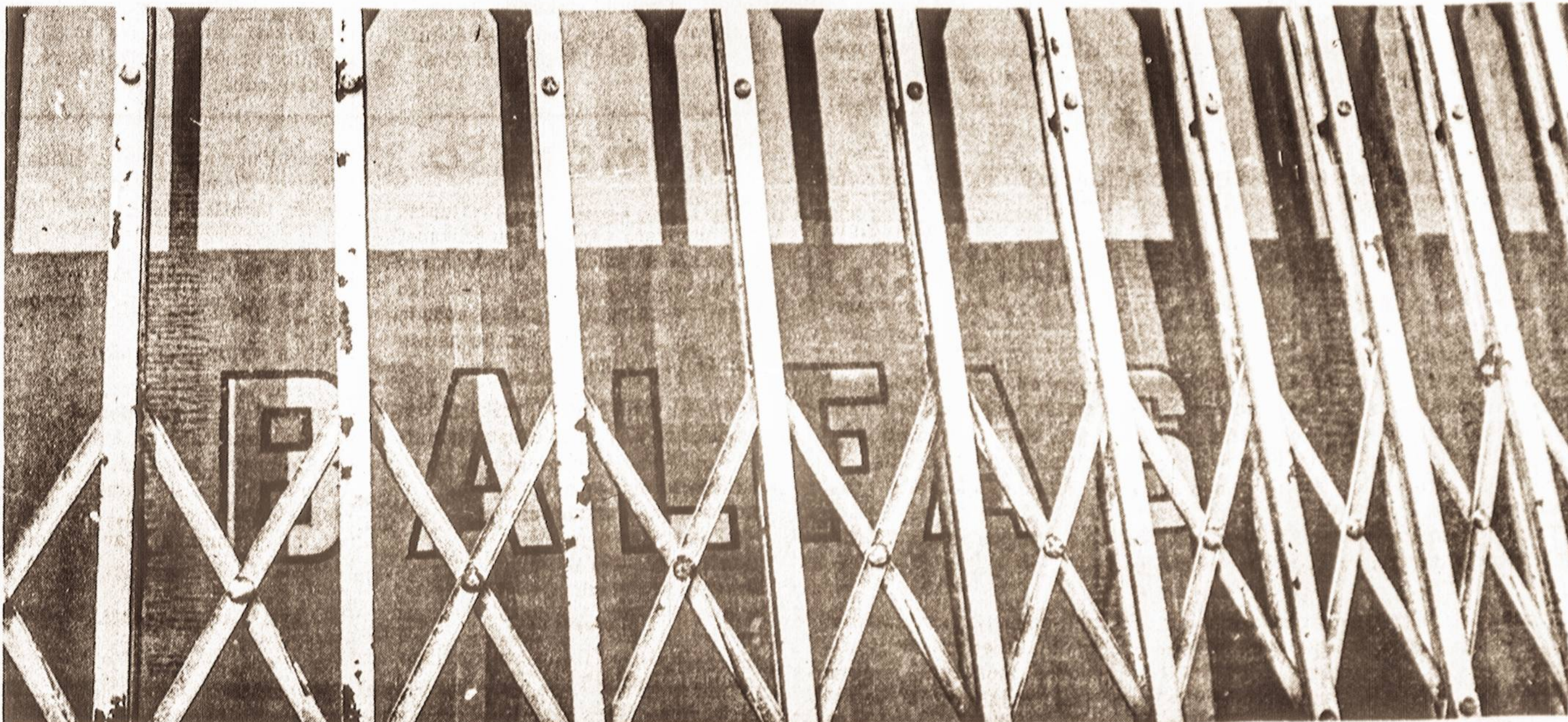
Vilnių sveikino ir geros sveikatos ir laimingo gyvenimo linkėjo Rytinės Vokietijos Erfurto miestas. Sveikinimo telegramas pri-

siuntė ir iš Pskovo, Novgorodo miestų.

Apie atėties Vilnių kalbėdamas, Vilniaus spaudoje miesto mēras Sakalauskas pabrėžė, kad šiuo metu mieste gyvena 410,000 gyventojų, o pusmilijonų miestas pasieks dar šio dešimtmečio pabaigoje.

BUTŲ REIKALAS

Butų klausimu jis pasakė: Kiekvienam vilniečiui vidutiniškai tenka 8,5 kv. metro gyvenamasis plotas. Tęsiama 6 psl.

Už grotų viena labiausiai lietuviams pažįstama ir nusipelnusių organizacijų. Clevelande reikia nutraukti šias veiklą stabdančias užtvanas!

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD

was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. VIENYBĖ co-owners are: Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava. It is published bi-weekly by Valerie Tysliava, Joseph N. Tysliava and Jonas Valaitis. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tysliava; Assistant: Ann Vaivada; Business Manager and Photo Editor: Joseph N. Tysliava; English Editor: Demie Jonaitis; Senior Editor: Vytautas Sirvydas; Contributing Editors: Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.

SUBSCRIPTION RATES: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone APplegate 7-7257.

Iševija ir Lietuva

Argentinos Lietuvių Balsas liepos 26 d. laidoje įsidėjo savo redaktoriaus Kastanto Norkaus vedamąjį, kuris savo minčių gyvumu gali būti įdomus kiekvienam lietuviui, o ypač Vienybės skaitytojams. Todėl jį persispausdiname:

IŠEIVIŲ DIENOS PROGA:

Iševijų Diena įkurta atminimui Didžiųjų Iševijų Dariaus ir Girėno, kurie lygiai prieš 40 metų su Amerikoje gyvenančių Lietuvos iševijų nupirktą Lituanica nugalėjo audringą Atlanto vandenyną ir nacių klastos pasekmėje žuvo Soldine, artėjant prie Lietuvos sienos. Jų minėjimo diena - liepos 17.

Tauragiškis kapitonas Darius-Dareškevičius ir Naujienų dienraščio Chicagoje lino tipininkas Girėnas-Girskis buvo laisvų pažiūrų, pažangūs žmonės, dideli lietuvių tautos patriotai. Jiems lėktuvą nupirko pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė. Jų minėjimus Argentinoje pirmieji pradėjo rengti balstiečiai; vėliau ir kiti vieneriai.

Šiandien su pagarba minime Argentinos Lietuvių Balsu skiltyse.

* * *

Dabar kiekviename Lietuvos mieste yra Dariaus-Girėno gatvės, aikštės. Puntuke iškalta jų bareljefas. Lietuvoje ir iševijoje pastatyti paminklai. Daugybė mokyklų pavadinta Dariaus-Girėno vardu. Istorijos muziejuje Kaune garbingai saugojama Lituanicos dalys, nuotraukos ir renkama visa literatūra apie pirmuosius mūsų transatlantinius sakalus. Kauno aerouostą puošia juos vaizduojantis milžiniškas bareljefas.

Apart Lituanicos, iševiją su Lietuva tampriai riša ir Lietuvos Laisvės Varpas, kurį Lietuvai padovanojo pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė. Tas Varpas tik tuomet buvo leistas įkelti į Karo Muziejaus bokštą Kaune, kuomet skalsčios atminties kanauninkas Juozas Tumas jį sutiko pašventinti. O klerikalai, Draugo skiltyse, jį vadino "laisvamanių bimbalu". Tame Varpe yra iškalta ir šių žodžių autoriaus pavardė.

Nacių okupacijos metu iševijų Lietuvai dovanotas Laisvės Varpus hitlerininkų tapo sulietas į metalo laužą, kaip lygiai ir kitos Lietuvos šventovės ir mokslo įstaigos tapo išniekintos.

* * *

Nuoširdūs ir kultūringi iševiai dabar bendradarbiauja su Lietuva, nes Lietuva yra mūsų Tėvynė, nepaisant kas ją valdo. Lietuvos intelektualai deda geriausias pastangas lietuvių išlaikyti gyva.

Kai kas užsieniuose viešai smerkia viską, kas geriausia daroma Lietuvoje. Bet slaptai jie naudojami dabartiniais Lietuvos mokslo leidiniais; jų lentynose iševijoje linksta nuo dabar Lietuvoje išleistų knygų.

Į užsienius atvykstančių lietuvių menininkų koncertus, meno parodas smerkėjai viešai boikotuoja, bet privatiškai, iševijos vienybės skaldytojams nematant, svečiam ruošia pagerbimus savo namuose; patys slaptai važinėja į Lietuvą ir tik retas kuris, grįžęs iševijon, jau viešai paskelbia, kad Lietuvoje su dideliu ryžtu gaivinama lietuvių.

* * *

Prisimena 1935 metais Kaune DULRO sušauktas pirmutinis pasaulio iševijos lietuvių kongresas. Argentinos Lietuvių Balsą jame atstovavo žurnalistas Stasys Miščikas-Ziemys. Jis atvirai aprašė to pirmutinio iševijos lietuvių Kongreso nuotaikas; rengėjų politiką. Deja, visi A. L. Balso numeriai su pirmojo iševijų kongreso aprašymu nepasiekė mūsų prenumeratorių Lietuvoje. Parašėme laišką Kauno paštui, klausdami kodėl nedastatė skaitytojams. Pašto viršininkas Banaitis ir sekretorė Jočionytė atsakė trumpai ir aiškiai:

Argentinos Lietuvių Balso tokių, tokių ir tokių numerių negalėjome dastatyti prenumeratoriams, kadangi juos sukonfiskavo Kauno cenzūra.

Ir dabar turime Kauno cenzūros gražintų A. L. Balso egzempliorių, siųstų Kiprui Petrauskui, Petručiui Olekai ir kitiems skaitytojams, su cenzoriaus antspaudu: "Retour, non admis". Pilnaus autais juos gražindavo paštas.

Tai gi, Smetonos laikų diktatūra, šiuo iševijos spaudos atžvilgiu, nesiskyrė nuo dabartinių Lietuvos valdytojų.

* * *

Vyresnioji iševija, įsteigusi spaudą, sukūrusi draugijas, pristačiusi rūmų kultūrinei ir tautinei veiklai plėsti, išmiršta. Bet yra milijonas iševijoje gimusių lietuvių. Visi dėkime bendras pastangas, kad tas iševijoje gimusis atžalynas eitų savo tėvų keliais, kad lietuvių iševijoje amžinai būtų gyva.

KASTANTAS N. NORKUS

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

Girnakalis

PASIPIKTINKIM DĖL L.B. ŠVIETIMO TARYBOS

Birutė Pūkelevičiūtė Dirvoje paskelbė, kad ji parašiusi net šešias knygeles valkams. Rankraščius ji įteikė L.B. Švietimo Tarybai. Vieton spausdinti, Švietimo Taryba dėtrosi skaitinių iš Lietuvos. Mano manymu, reiktų kuo greičiausiai Pūkelevičiūtės kūrinius spausdinti, bet iš Lietuvos skaitinių ir toliau dairytis. Paskaičius ankstesnę Pūkelevičiūtės kūrybą, yra pagrindo manyti, kad ir šie leidiniai būtų geri.

Birutė Pūkelevičiūtė pasipiktinusi Švietimo Tarybos laikymusi. Piktintis norėčiau ir aš, tik prieš pasipiktindamas norėčiau sužinoti:

- 1) Kiek honoraro Birutė iš Švietimo Tarybos užsipašė?
- 2) Kokių sąlygų ji Švietimo Tarybai stato dėl tų knygelių iliustravimo, formato ir t. t.?
- 3) Kokiomis kainomis Birutė reikalauja tas knygeles pardavinėti?
- 4) Kiek tokių knygelių Švietimo Taryba turėtų parduoti, kad nesėdėtų skylėj?
- 5) Kiek tokių knygelių Švietimo Taryba iš tikrųjų tikisi parduoti?

Tuo tarpu neturiu į šiuos klausimus patvirtintų atsakymų ir nežinau, kuo piktintis: Pūkelevičiūtė ar Švietimo Taryba. Kol tai neišaiškinta ir viešai nepaskelbta, tai laikau, kad Pūkelevičiūtė ir Dirva skleidžia nerimą ir kursto vieną visuomenės dalį prieš kitą. Tokiais reiškiniais nepriklausomoje tėvynėje domėdavosi karo komendantai. Gaila, teisės neišmanau. Gal šioje byloje pagaliau pasisakytų Stravinskas?

DĖL LB TARYBOS RINKIMŲ

Jau ir Vilniai įgriso Naujienų rašiniai apie LB bendruomenės rinkimų neteisėtumą. S. J. Jokubka klausia:

- Taip ir norisi paklausti "Naujienų" redaktorių štabo bosą M. Gudelį, o kokius rinkimus jis bandė pravesti, kai buvo renkami Lietuvių Tautinių kapinių direktoriai? -

Mums rašo

VIENYBĖS LEIDĖJAMS. Siunčiu prenumeratą su pliusu dovana. Baigdamas senatvės amžių ir turėdamas gerą regėjimą dabar jau labai vargingai tegaliu spaudą skaityti, ir tai tik stambesnėmis raidėmis atspausdą.

Tai padėčiai išreikšti, čia spausdinu keletą eilučių sekamai:

Prašo brangi jaunystė,
Atėjo senas amžius tamsus,
Viskas paliko nemielą,
Bet mūsų tautos likimas
Visvien yra įdomus.

Laikykis VIENYBĖ, mano amžiaus drauge, gimusi 1886 m. laisvame Amerikos, o aš Lietuvoj, pavergtame krašte.

Chicago Lietuvių Tautinių kapinių direktoriai, kaip žinome, šią žiemą buvo rinkti du kartus. Pirmieji rinkimai buvę negerai, reikėjo pakartoti. Kad reikia rinkimus kartoti, su Martynu pažangieji nesiginčijo, jie tik pasistengė antruose rinkimuose gausiau dalyvauti. Martyną suvarė į ožio ragą. Pačiam Martynui savo nuomonės apie pirmųjų rinkimų panaikinimą nesakė, bet pamokė ne gražiais žodžiais, o šviesiais pavyzdžiais.

Pasirodė, kad LB rinkimai buvę negerai Cicero ir Marquette Parke. Juk baisiai pikta ir liūdna, kad net savose apylinkėse pralaimėjo Juškevičius ir Juška, Zakarauskas ir Vaičiūnas, o Brevė užsitikrino visoje apygardoje paskutinę vietą. Ofenzyva žiauriai nepavyko. Ne nuostabu, kad iš tų apylinkių atsirado skundų dėl LB rinkimų teisėtumo. Įdomu tik, kad pralaimėjusioji grupė šiose apylinkėse organizavo rinkimus ir sudarė rinkimų komisijas. Dar įdomiau, kad dėl rinkimų pažeidimo į garbės teismus atžygiavo niekas kitas, o tos pat grupės atstovai, Brusokas ir Orentas. O ir šiuodu teisybės ieškotojai ar š. m. sausio 7 Cicero apyl. susirinkime nebalsovo? Ir jei balsovo, tai kokiu pagrindu?

Bendrai imant, šių metų LB tarybos rinkimuose ir jų aplinkoje išryškėjo politiniams emigrantams būdingo sunykimo bruožai, sunykimas skaldantis.

Per dvidešimt metų net jokiam bendruomenės susirinkime nebuvę šiemet atėjo "bendruomenės gelbėti". Ypač panašdo kitus teisti ir diktuoti tie, kur per beveik trisdešimt metų nei lietuvių gyvenime, nei pasaulinėje minties ir įvykių eigoje jokių pasikeitimų nepastebėjo.

Kai lietuviškame veikime yra brangus ir reikalingas kiekvienas žmogus, kai kam pasirodė, kad ne tik atskiri asmens, bet ir ištisos pajėgios grupės nereikalingos, net kenksmingos. . .

Lietuvoj nematęs savo spaudos, Pribuvęs čionai 1904 m., Jus atradau, pamilau Tave.

Pradėjo Tavo raštus skaityti, O 1912 m. patsai Tau "korespondencijas" Ir kitus straipsnius rašyti.

Pamillau tavo ir kitą lietuvių spaudą, nepastebėjau, kaip Praėjo brangi jaunystė, Atėjo senas amžius tamsus, Viskas paliko nemielą, Bet mūsų tautos ir Tavo likimas, Visvien yra įdomus.

Palaukyti Tavo senatvėj, Vienybe, pridedu čekį.

Z. JANKAUSKAS
Philadelphia, Pa.

VIENYBĖ, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

Taip man atrodo...

SALOMĖJA NARKĖLIŪNAITĖ

Sakau sau, šioje skiltyje, pagavusi kokį įdomesnį mūsų gyvenimo įvykį, pasidalinsiu su skaitytojais, kurie nebūtinai turi sutikti su manimi, kaip, gal būt, ir aš ne visur su visais sutiksiu.

O tų minčių atsiranda, skaitant spaudą, klausantis radijo ar stebint patį gyvenimą su jo prošvaistėm ir ūkanom.

NE PROTESTUOTI, BET DĖKOTI

Ką gi, jau toli praeity Helsinkio konferencija, bet jos poveikis lietuviuose dar tebejaučiamas. Nežinau, kaip kituose pasaulio kampeliuose, bet New Yorke dar tikrai jaučiamas ir susiskaldymas.

Pavyzdžiui, vieni tautiečiai tvirtina, kad 8 tūkst. dol., kuriuos Vliskas išleido delegacijai pasiųsti į Helsinkį, buvo geras investicinis, o kiti sako, kad ne, gi Vlisko vicepirm. Juozas Audėnas, kuris gerai žino investicinių biznį, nes tos srities ir mokslus čia ėjo, dar delegacijai beviešint suomių kalėjime, per radiją tvirtino, jog delegacija "atliko valstybinio masto darbą".

Bet, ką ji ten atliko, tai atliko tik suomių dėka. Jeigu suomiai nebūtų dr. Valiūno delegacijos suėmę ir pasodinę, tai vadinamasis laisvasis pasaulis nė nebūtų sužinojęs apie tą "valstybinio masto darbą".

Dabar skelbiama, kad Audėnas ruošiasi siųsti ar jau pasiuntė suomių vyriausybei protestą. Iš šalies atrodo, kad logiškiau būtų dėkoti, o ne protestuoti. Kai delegatai susitikinėjo su diplomatais ir juos informavo apie padėtį Pabaltijy, niekas nerašė, bet kai tik ją suėmė ir šalton pasodino, tai iškart visi pradėjo rašyti ir tiek rašė, kad tokių raštų už 8-tūkst. dolerių nebūtum nupirkęs.

AR SU VĖLIAVOM STIPRIAUS?

Susiskaldymo tarp newyorkiečių esama ir kitu reikalu, taipgi iš dalies surištu su Vlisko delegacija į Helsinkį. Mat, kai tik išgirdo Audėno atsisaukimą per radiją, kviečiantį važiuoti į aerodromą Valiūno pasitikti, ne vienas sumanė savo solidarumą pademonstruoti, o buvo vienas, dr. Valiūno vietininkas, kuris ir tautišku- mą ir valstybingumą atsiminė.

Pasikvietė žmogus būrelį jaunimo, išspaudė jiems vėliavų ir žengė marš'į aerodromą Vlisko delegacijos pirmininko pasitikti. O jau ten vietoje atsirado kalbos, gėlės, fotografai, reporteriai, kurie užfiksavo tą istorinį įvykį.

Bet newyorkiečiai suskilo dėl to, ar reikėjo vėliavų. Vieni sako "taip", kiti - "ne". Iš šalies atrodo, kad čia būta tikro nesusi- pratimo. Jei vėliavos galėtų kalbėti, jos, žinoma, būtų gal ir pa-

VIENYBĖ, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

signiūjusios, bet gerai, kad nesiginčijo, nes kalbama, kad tasai vietininkas komunistais apšaukia visus, kas jam nepritaria.

DĖL "FAUSTO" OPEROS

Anąkart skaitau Naujienose Algirdo Gustaičio reportažą, kuriame jis, aprašinėdamas koncertą Los Angeles, barą solistą Arnoldą Voketaitį, kad tasai ariją iš operos (Gounod) Fausto dainavęs ne lietuviškai, o prancūziškai.

Jis net reiškia nusistebėjimą, kaip tą vokišką operą galima dainuoti prancūziškai. Bet Gustaitis pamiršo, kad operos libreto tekstas ir yra parašytas prancūziškai pagal vokiečių poeto Goethes supoetintą legendą. Libreto autoriai Jules Barbier ir Michel Carre, ir čia solistas Voketaitis niekuo dėtas.

UŽ SKELBIMO TURINĮ...

Kai kuri spauda prie skelbimų paprastai deda prierašą, kad "už skelbimų turinį neatsakoma". Bet, šiuo atveju krenta į ausį skelbimo forma, o ne turinys.

Štai vienos radijo programos vedėjas vieną New Yorko laidojimo įstaigą garsina kaip kokią kelionių agentūrą. Girdi, "tai įstai- ga, per kurią į amžinybę iškeliavo tūkstančiai mūsų tautiečių". Štai tau, kaip gerai išėitų, jei jau tūkstančiai iškeliavo, tai ir Jūs, brangieji tautiečiai, bėkite, kad dar vietos užtektų tai kelionei į amžinatvę.

Atrodo, kad čia kas nors turėtų prisimti atsakomybę ir už turinį ir už formą. O gal šiuo atveju neatsakoma nei už turinį, nei už formą?!

Hot Springs, Ark.

Hot Springs yra karštų gydomųjų mineralinių vandenių vasarvietė.

Lietuvių P. Martin "Southern Apartments" viešbutyje, kur vyksta lietuvių draugijų susirinkimai, jau kelinti metai veikia ir lietuviškų knygų biblioteka. Knygininku yra J. Grybauskas.

Lietuvių šioje kolonijoje gyvena apie 100 šeimų. Jie jau planuoja statyti namus, o kai kuri net ir bažnyčią. Nuo ateinančių metų gegužės mėn. žada apsigyventi kunigas P. Patlaba, tai bus ir pamaldos, Aktyviausiai veikia Lietuvių bendruomenė, Valdybą sudaro: pirm. P. Balčiūnas, sekr. A. Ryliskis.

Miestas garsus arklių lenktynėmis.

Taip atrodo dabartinis BALFo namas Brooklyne. Prieky - Jonas Valaitis.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

BŪTI AR NEBŪTI BALFUI?!

Tęsinys iš 1 psl.

Kaip BALFas šiandien veikia? Pilniausiai 100% susabotuotas - nieko neveikia! Jo namas, 105 Grand Street, Brooklyne geriausioj tvarkoj, New Yorko mieste įregistruotas \$15,000 vertės. Įstaigos rašomosios mašinėlės, adresografas, drabužiams suspausti (subėluoti) į pundus siuntimui mašinos - nenaudojamos. Iki lapkričio 10 d. paliktas tik vienas reikalų vedėjas, teismo patvarkymu, tik turto saugotojo pareigoms. O BALFo turto visdėlto dar tebėra apie \$90,000!

Vienu smarkiausių kėlimo šalininkų argumentų buvo tai, kad BALFo namas yra apleistas ir prastoje aplinkoje. Bet man, kuris, beje, ir buvau tas patalpas suradęs ir BALFui pirkti pasiūlęs, atrodo kitaip.

Tai žinodamas, noriu čia vaizdais parodyti. Vieną šeštadienio popietę pasikviečiau Salomėją Narkėliūnaitę, ir mudu nukeliavome prie BALFo įstaigos.

BALF namas brangiomis metalinėmis užtvaromis ir dideliais užraktais apsaugotas. Nuo jo tik du trumpi blokai - policijos 92 nuovada, kurios policininkai čia dažnai važinėja iki East upės. Skersai gatvės pastatyta moderniška mokykla, šalia - gražus parkas, kuriame pilna žmonių. Nuo East upės BALF namas 20-tas, tad vasarą labai vėsu. Anoj pusėj upės Manhattan sala su savo pasaulio pagarsėjusiais dangorėžiais ir pasaulio kapitalo 75% kontroliuojančiomis Wall Street biznio įstaigomis.

Nuo BALFo tik 3 blokai iki Angelių Karalienės lietuvių parapijos ir 5 blokai iki Apreiškimo

lietuvių didžiausios parapijos Brooklyne. Gyventojų šiame rajone 75% balti.

BALFo namas, pagal Amerikos valdžios įstatymus, privalo būti nepriklausomas, nesujungtas su jokia politine organizacija, kitaip BALFas gali nustoti visų teisių.

Taigi, joks priešininkų argumentas negali atlaikyti, nekalbant jau apie tokius, kurie atrodo juokingi ir naivūs. Štai vienas chigagietis pavartojo net tokį argumentą BALFo Centrui perkelti į Chigagą. Esą, dabar jau tiesiog iš Chigagos galima skristi į visą pasaulį, nes O'Hare aerouostas Amerikoje daugiausiai perveža keleivių... Tas ponas B turbūt nežino, kad New Yorke tarptautinių aerouostų yra trys, kuriems pas- kirsčius visus keleivius ir prekes, jų iš New Yorko ir į New Yorką vežama dukart daugiau.

Bet grįžkim prie rimtumo. Viskas laikais BALF direktoriai gyveno įvairiose Amerikos dalyse. Chigagoj beveik visą laiką gyveno BALF sekretorė, tad Chigagoje ir buvo didelis BALF centras su daugeliu skyrių. Ir viskas buvo gerai. Kad chigagiečiai yra puikūs lietuviai, dosnūs ir veiklūs, kad Chigagoje lietuvių gyvena daugiau, negu bet kur kitur išeivijoje, tai tiesa, to juk niekas ir neginčija, bet kad dėl to reikėtų visas lietuvių įstaigas sugrūsti Chigagoje, tai tam irgi nėra jokio pagrindo.

Žinoma, viskas paaiškės Cleve- lando seime, bet kaip būtų gera, kad nubalsuotų BALFo neardyti. Jau ir savaime mūsų visų organizacijų veiklai išsilaikyti nelengva. Ją saurdžius, greičiau pails ir visas mūsų gyvenimas.

LIETUVIŠKOJE AMERIKOJE

CHICAGOJE

DR. PRANO SKARDŽIAUS studija "Lietuviški tarptautinių žodžių atitikmenys" spausdinama Morkūno spaustuvėje.

DR. PETRAS JONIKAS, anksčiau dirbęs Chicagos universiteto bibliotekoje ir ten dėstęs lituanistiką, nuo liepos 1 d. išėjo į pensiją.

BALZEKO MUZIEJUJE sukomplektuota plati Lietuvos žemėlapių kolekcija. Kai kurie žemėlapiai siekia 16 šimtmetį. Muziejuje neseniai įsteigtas Lietuvos karinis skyrius, kuris nuolat plečiamas. Dabar komplektuojamas genealoginis skyrius, kur renkamos žinios apie mirusius lietuvius.

DU SVEČIAI IŠ PIETŲ AMERIKOS šiuo metu lankosi Chicagoje. Tai inž. Stasys Babronis iš Buenos Aires, Argentinos, ir Jonas Antanaitis iš Sao Paulo, Brazilijos. Abudu jie dalyvauja savo kraštų lietuvių veikloje ir yra eilės organizacijų vadovybėje.

WASHINGTONE

NARCIZAS TAUTVILAS, ilgametis Kongreso Bibliotekos darbuotojas labai sunkiai serga Washington, D. C. Po dviejų sunkių operacijų ligonį namuose slaugo žmona, o praėjusią savaitę pas tėvus iš Long Island, N. Y. išvažiavo ir Danutė Jurgėlienė-Tautvilaitė.

Tai vienas pirmųjų Lietuvos lakūnų, pasižymėjo stropumu ir gabumais, buvo pakeltas į gen. štabo pulkininkus. Aneksavus Lietuvos valstybę, dirbo krašto administracijoje. Po karo buvo išrinktas Kempteno, Bavarijoje, lietuvių pabėgėlių stovyklos Komiteto pirmininku. Šiais metais turėjo išeiti į pensiją.

Kas turite A. Morkūno paveikslą?

Rusų raudonajai armijai, vokiečių stumiamai iš Užnemunės, 1941 metais mėginant prasiveržti per Kauną į šiaurės rytus, miestui grėsė pavojus virsti karo griuvėsiais, o jo sukilėliams - būti išžudytiems.

Gerai nujausdama tokį pavojų, Kauno LAF vadovybė suskubo nurodyti ats. leitenantui (studentui technikui) Antanui Morkūnui su būriu LAF kovos vyrų - sukilėlių ginklų ugnimi sukludyti pontonų statymą per Nemuną A. Panemunėje ir neleisti prieš jėgoms keltis per upę.

To pasėkoje ten buvo išsivysčiusios sunkios kautynės, kuriose rusai buvo pavartoję net stiprią artilerijos ugnį.

Tačiau, susilaukus pasiprinimų iš LAF vadovybės pusės ir vietinių "Šančių" su-

* Čiurlionio ansamblis koncertuos lietuviams, Darbo Dienos savaitgalio proga susirinkusiems į IV-ąją Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą. Tai bus jau iš viso ketvirtas Ansamblio pasirodymas tame mieste, ir Ansamblis pradės juo savo 34-ąją koncertų sezoną. 61 koncertais skaičiuojant, tai bus Ansamblio 973-sis nuo jo pirmojo pasirodymo Vilniuje 1940 m. vasario mėn.

Washingtono Ansamblis gledos ir iškilmingų pamaldų metu. Ansamblui vadovauja jo įkūrėjas Alfonsas Mikulskis, kuriam talkina kanklių orkestro vadovė jo žmona Ona, šokių vadovas ir režisierius Petras Maželis ir chormeisteris Rytas Babickas.

DETROITO LIETUVIAI jau įteikė 5000 dol. auką Wayne State universiteto vadovybei - pradžiū lietuviškam kambariui įrengti. Kambarys bus išpuoštas lietuviškais motyvais, iš viso bus 24 tautybių kambariai. Lietuvių kambarys bus Nr. 288, jis yra Speech and Language pastato II-ame aukšte.

Sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja Jurgis Mikaila, pasiskirstė į 3 grupes: informacijos, finansų ir menininkų telkimo. Sudaryta ir kambariui puošti konkurso komisija.

VILNIAUS MEDALIS

Vilniaus Krašto lietuvių sąjungos pirmininkui Kaziu Veikuiui pasiūlius, Detrote sudarytas jungtinis komitetas Vilniaus sukačiui minėti p. Itarė išleisti Vilniaus medalį ryšium su Vilniaus miesto 650 metų sukaktimi.

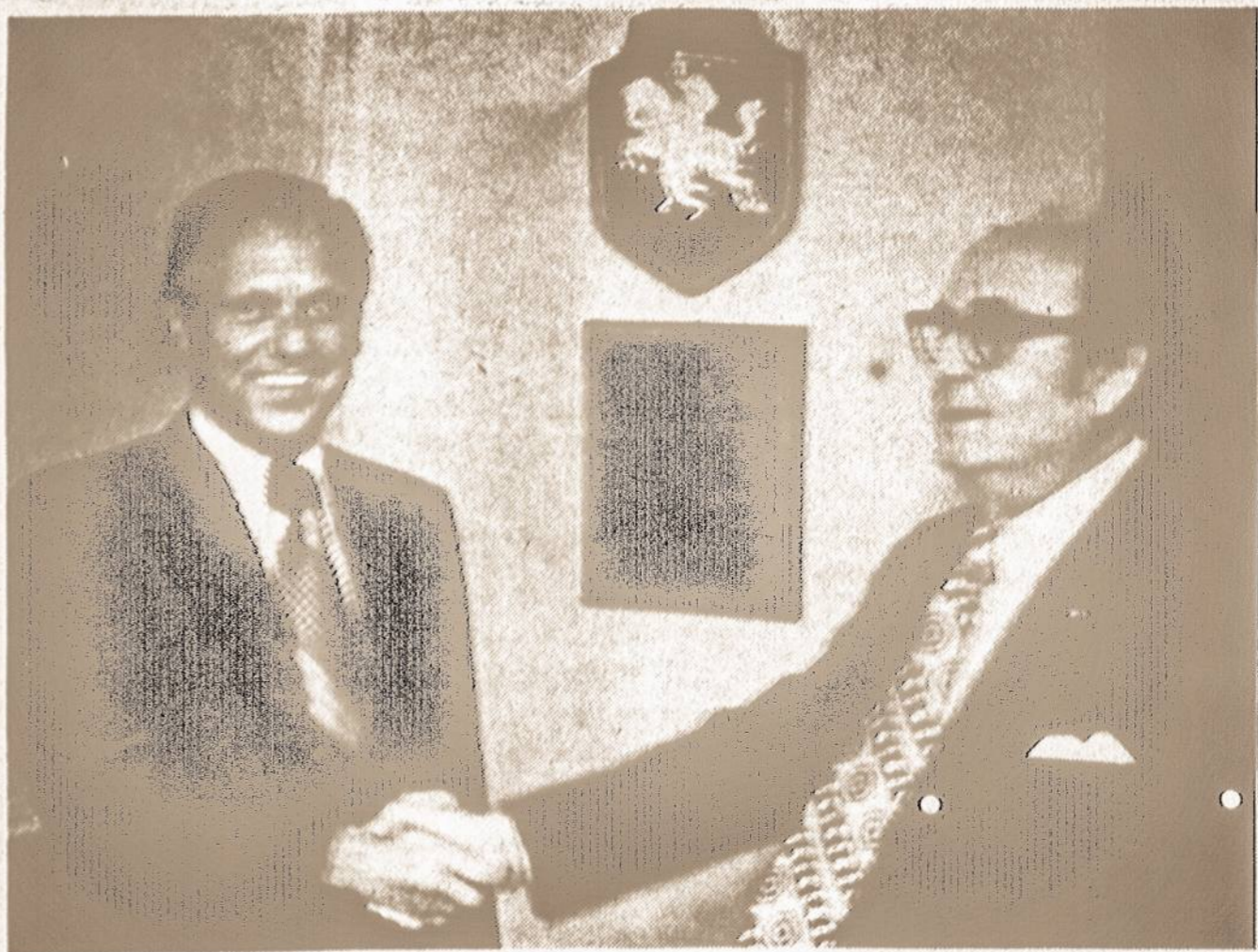
Medaliui projektą parengė Eduardas Vasiliauskas. Norima atliedinti aukso, bronzos ir gal sidabro medalius 25¢ JAV centų didumo. Šiuo metu rūpinamasi medaliu parengiamaisiais darbais.

kilėlių ryžtingos talkos, ta desperatiška kova laimėta: rusai buvo priversti susilaukti nuo frontališko puolimo ir trauktis į šiaurės rytus, aplenkdami Kauną.

Didvyriškoje sukilėlių kovoje prieš keleriopai gausesnes jėgas krito apie 100 sukilėlių, daugiausia kovai neprietyrusių jaunuolių, jų tarpe ir pats Antanas Morkūnas.

Pulk. K. Škirpa prašovus, kas turi jo fotografiją, teiktis ją paskolinti reprodukcijai spausdinamai knygai - raporte apie 1941 m. birželio 23 dienos sukilimą. Tokiu a. a. A. Morkūno įamžinimu pagerbtų ne tik jį, bet ir jo draugus žuvusius anoje pažymėtinos istorinės reikšmės kovoje už Lietuvą.

Photo siųsti: K. Škirpa, 2043 36th St., SE, Washington, D. C., 20020.

SLA prezidentas Povilas P. Dargis sveikina naująjį SLA doktorą kvotėją dr. Danielių Degesį, kuris buvo išrinktas Pildomosios Tarybos posėdyje New Yorke, rugpiūčio 4 d.

J. Valaičio nuotrauka

Dr. Danielius Degesys gimęs Vėžionių km., Daugų valsčiuje, Alytaus apskrityje.

Baigęs Alytaus gimnaziją 1936 m., įstojo į Lietuvos Karo mokyklą Panemunėje prie Kauno, kurią baigė atsargos leitenanto laipsniu 1937 m.

Po to įstojo į Vytauto Didžiojo Universiteto Medicinos Fakultetą, kurį baigė 1943 m.

Vėliau studijavo chirurgiją Vienos klinikose Austrijoje.

Dr. Degesys dirbo chirurginėje klinikoje, Augsburg, Vokietijoje.

1949 m. atvyko į JAV į Cleveland, Ohio, kur pradėjo vertėsi privačia praktika, o vėliau, baigęs papildomą chirurgijos stažą ir įgijęs chirurgo specialybę, apsiribo-

WORCESTER, MASS.

VYSKUPAS KILNOJA LIETUVIŲ KUNIGĄ

Kun. Albinas Jankauskas, vėliausiai buvęs lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas pirmą negu parapijos administravimą perėmė tėvai marijonai, vyskupo B. Flanagan nuo rugpiūčio 3 d. paskirtas naujai įsteigtos kitataučių Švento Juozapo parapijos Berlin, Mass., klebonu. Gyventi taip pat leido Šv. Pranciškaus Ksavero kitataučių klebonijoje Bolton, Mass.

Kun. A. Jankauskas gimė 1923 m. kovo 1 d. Worcester, Mass. Mokėsi ir augo gimtajame mieste. Vėliau lankė Šv. Tomo seminariją Bloomfield, Conn. Teologijos mokslus baigė Montrealio kunigų seminarijoje. Vyskupas Jonas J. Wright 1951 m. gegužės 19 d. Šv. Povilo katedroje Worcesterį jį išventino kunigu. Jaunasis kunigas darbavosi keliose parapijose.

1966 m. sugražintas į Aušros Vartų parapiją Worcester, Mass. Buvo paskirtas šios parapijos administratorium, nes prel. K. Vassys pasitraukė iš klebono pareigų.

1968 m. kun. A. Jankauskas paskirtas Šv. Pranciškaus lietuvių parapijos klebonu į Athol, Mass. Parapiečiai labai mylėjo ir gerbė savo kleboną, bet neilgai teko jam ten gyventi. 1971 m. rugsėjo 10 d. vyskupo vėl sugražintas atgal į Worcesterį ir paskirtas Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Bet neil-

jo grynai chirurgine praktika. Itin malonu pabrėžti, kad dr. Degesys aktyvus lietuvių spaudos rėmėjas ir aktyviai dalyvauja jos veikloje, taip pat visuomeninėse organizacijose, yra senas SLA veikėjas, dalyvauja kultūrinėje ir meninėje veikloje.

Atsižvelgdama į daktaro Degesio tokias kvalifikacijas ir visuomeninius darbus, SLA Pildomoji Taryba vienbalsiai nubalsavo dr. Degesį pakviesti SLA Daktaro kvotėjų pareigoms - padėti išlaikyti mirusio ilgamečio dr. Stepono Bležio ir kitų prieš jį buvusių daktarų kvotėjų kilnias tradicijas. Esam tikri, kad jis taip pat pašvęs daug savo organizacinių gabumų S. L. A.

gam jam teko ir šioje parapijoje eiti klebono pareigas. Susirgo, ir lapkričio mėnesį dėl nesveikatos atsisakė iš šios didelės lietuvių parapijos klebono pareigų.

Sveikata sustiprėjo ir kun. A. Jankauskas vėl buvo grįžęs darbuotis naujoje parapijoje.

KANADOJE

TAMOŠAIČIŲ SUKAKTIS

Kanadoje lietuviams ir svetimtaučiams plačiai žinomi ir pažįstami dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai. Siemet mini savo dailės studijos 25 metų sukaktį. Montrealis ir Torontas dabar varžosi, katrais galės suruošti jiems paminėjimą. Ir vienam ir kitam miestui jie priklauso savo nuopelnais, nes ir viename ir kitame Tamošaičiai reiškėsi ar reiškiasi jų veikla. Pagaliau jų paminėjimą galėtų surengti ir bet kuris didesnis miestas JAV.

Dailininkai Tamošaičiai yra įsikūrę ūkelyje netoli Montrealio.

Siemet, kaip ir daugelis kitų vasarų, abudu Tamošaičiai dalyvauja jaunimo stovykloje Dainavoje, kur perteikia savo žinias ir patyrimą tautinio meno srityje. Kaip praktika rodo, jaunimas tautiniu menu domisi ir jam skiria nemažai laiko.

VIENYBĖ, 1973 m. rugpiūčio 10 d.

Aukščiausioji Taryba

Lietuvos Aukščiausioji Taryba posėdžiavo birželio pradžioje. Buvo svarstomas gyventojų socialinis aprūpinimas ir priemonės jam gerinti. Iš deputatės ir ministro pirmininko pavaduotojos L. Diržinskaitės pranešimo paaiškėjo, kad 1939 m. Lietuvoje pensijas gavo 6426 žmonės. Dabar yra 580 tūkstančių visų kategorijų pensininkų arba 18% gyventojų. Truputį mažiau negu pusė pensininkų - kolkiečiai, 34 tūkstančiai daugia vaikų ir vienišų motinų. Kurių daugiau, kalbėjo nepasakė. Trečdalis visų senatvės pensininkų arba 55 tūkstančiai tebedirba. Senatvės pensijai gauti amžius yra 55 m. moterims ir 60 m. vyrams. Dirba ir pusė (30,000) visų invalidų pensininkų. Aklųjų yra 5600. Buvę atvejų, kai pensijai išsiriptinti reikėję net devynių mėnesių.

Aukščiausiosios tarybos Sveikatos apsaugos ir socialinio aprūpinimo komisija pritarė 1966 m. įsako "Dėl piktybinių girtuoklių ir narkomanų priverstinio gydymo ir darbinio perauklėjimo" papildymui. LTSR Baudžiamojo kodekso 232 str. numato laisvės atėmimą iki 3 metų arba pataisos darbus iki vienerių už narkotikų gaminimą, laikymą, įgijimą arba realizavimą. Iš kitų teisinių nuostatų matyti, kad TS neteisėtai sėjamos opiumo aguonos bei Indijos, Pietų Mandžiūrijos ir Pietų Čuisko kanapės kolkiečių ir tarybinių ūkių darbininkų privačiuose sklypuose.

Aukščiausioji T-ba taip pat patvirtino aukštųjų valdininkų paskyrimus ir atleidimus. Maskvinė centralizacija šį kartą palietė spaudos komitetą ir teisingumo ministeriją, kurie buvo padaryti "sąjunginiais". Naujojo Lietuvos Ministrų tarybos valstybinio leidyklų, poligrafijos ir knygų prekybos reikalų komiteto pirmininku tapo J. Nekrošius, išstumdamas F. Bieliauską. Vietinės pramonės ministru tapo G. Kuskovas, o buvo E. Ozarskis. Panašiai J. Rusenka pakeitė B. Dubarovą Centrinėje statistikos valdyboje prie Lietuvos Ministrų T-bos. Iš savo pareigų kaip LTSR Aukščiausiojo teismo narys prieš terminą buvo atleistas M. Lošis, o į jo vietą paskirtas S. Čatrauskas. Priežastis nenurodyta.

Taip pat birželio pradžioje posėdžiavo Lietuvos kompartijos centro komitetas. Šio aukšto rango partiečių suvažiavimą paskatino Maskvinio centro komiteto kritika Lietuvos spaudos adresu, būk tai šioji spaudoje nepakankamai nušviečia "socialistinių lenktynavimą". Ūkinei veiklai Lietuvoje skatinti visą laiką vyksta visokios lenktyvės tarp įmonių, tarp miestų, tarp respublikų. Neseniai tokias varžybas žemės ūkio srityje tarp Pabaltijo respublikų, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

blikų laimėjo Lietuva ir gavo už tai . . . --- Raudonąją vėliavą.

Kai Vakarų pasaulio lietuviai šįmet minėjo tragiškuosius birželio trėmimus, Lietuvoje vyko rinkimai į rajonų, miestų, apylinkių ir gyvenviečių Darbo žmonių deputatų tarybas. Tai vietiniai organai, kurie, pagal konstituciją, vadovauja kultūrinei-politinei ir ūkinei statybai savo teritorijoje, nustato vietinį biudžetą, užtikrina valstybinę tvarką, teisių apsaugą. Iš išrinktųjų deputatų tarpo renkami vykdomieji komitetai, kurių pirmininkai yra lyg anksčiau buvę burmistrai ar seniūnai.

Lietuvoje balsavo mažiausias gyventojų procentas, lyginant su kitomis respublikomis - tik 99,91%. Buvo išrinkti 29,342 deputatai, kurių mažiau negu pusė yra kompartijos nariai. Tik vienas kandidatas į nepažymėtos gyvenvietės tarybą negavo absoliučios balsų daugumos ir nebuvo išrinktas. Iš viso balsavo du milijonai 80 tūkstančių rinkėjų. Iš jų 1229 pasisakė prieš išstatytus kandidatus, pagal oficialius duomenis. Opozicinių kandidatų nebuvo.

VARGONININKUI LEOPOLDUI DIGRIUI, Lietuvos nusipelnusiam artistui, suteikta Respublikinė premija.

Savo meninę, pedagoginę ir visuomeninę veiklą jis pradėjo prieš kelio ilka metų, atgaivindamas vargonų klasę Lietuvos Valstybinėje konservatorijoje, pradėdamas vargonų muzikos koncertus, stimuliuodamas naujų instrumentų statybą, naujų kūrinių vargonams gimimą.

Per palyginti trumpą laiką L. Digrys tapo žymia menine figūra. Reikšmingiausia yra jo, kaip atlikėjo veikla. L. Digrio menas imponuoja ne tik klausytojams. Šilti atsiliepimai apie jį pasiekia iš visos Tarybų Sąjungos, Vokietijos Federatyvinės Respublikos, Danijos, Šveicarijos.

Apsiprasti savo krašte daug lengviau, negu svetimoj šaly.

VYTAUTAS ALSEIKA

RENGINIAI

Rusai pagal amerikiečių ICE FOLLIES pavyzdį, Maskvoje turi ledo baletu trupę, kuri neseniai gastrolavo Vilniuje.

Platiuose birželio 23 buvo surengtas XII Žemaičių festivalis, per kurį buvo atidaryta tarprespublikinė fotografijų paroda kaimo temomis, varžėsi sportininkai ir vyko pokalbiai su pasižymėjusiais žmonėmis, kilusiais iš šios apylinkės.

R. Bekionis tapo III tarprespublikinio M. K. Čiurlionio pianistų konkurso nugalėtoju. Konkursas pasibaigė Vilniuje birželio 24. Pirmoji premija iš viso nebuvo paskirta. Rengėjai skundžiasi ribotu dalyvių skaičiumi, "organizavimo spragomis" ir kitais renginiais, vykusiais tuo pačiu metu. Pirmasis šio vardo koncertas buvo surengtas 1965 m., o antrasis 1968.

TS Kultūros ministerija atžymėjo J. Marcinkevičiaus "Mindaugą" ir J. Palčinskaitės pjesę

lėlių teatrui "Aš vejuosi vasarą" pirmojo laipsnio diplomais ir premijomis. Abu autoriai yra lankęsi Amerikoje. Lietuviškos pjesės buvo atrinktos iš 900 sąjunginių spektaklių, pastatytų per pastaruosius du sezonus. Trisdešimt iš šių spektaklių buvo Lietuviški.

Palčinskaitės vaidinimas diplomą atnešė ne tik jai pačiai, bet taip pat ir Maskvos lėlių, Kijevo komjaunimo ir Baltarusijos jaunimo žiūrovo teatrams, kurie jį pastatė. Tarp geriausių spektaklių yra ir A. Salynskio "Marija", kurią Panevėžio teatre režisavo J. Miltinis ir V. Blėdis. H. Kurauskas gavo diplomą ir premiją už Opiskino vaidmenį F. Dostojevskio veikale "Stepančikovo dvaras ir jo gyventojai".

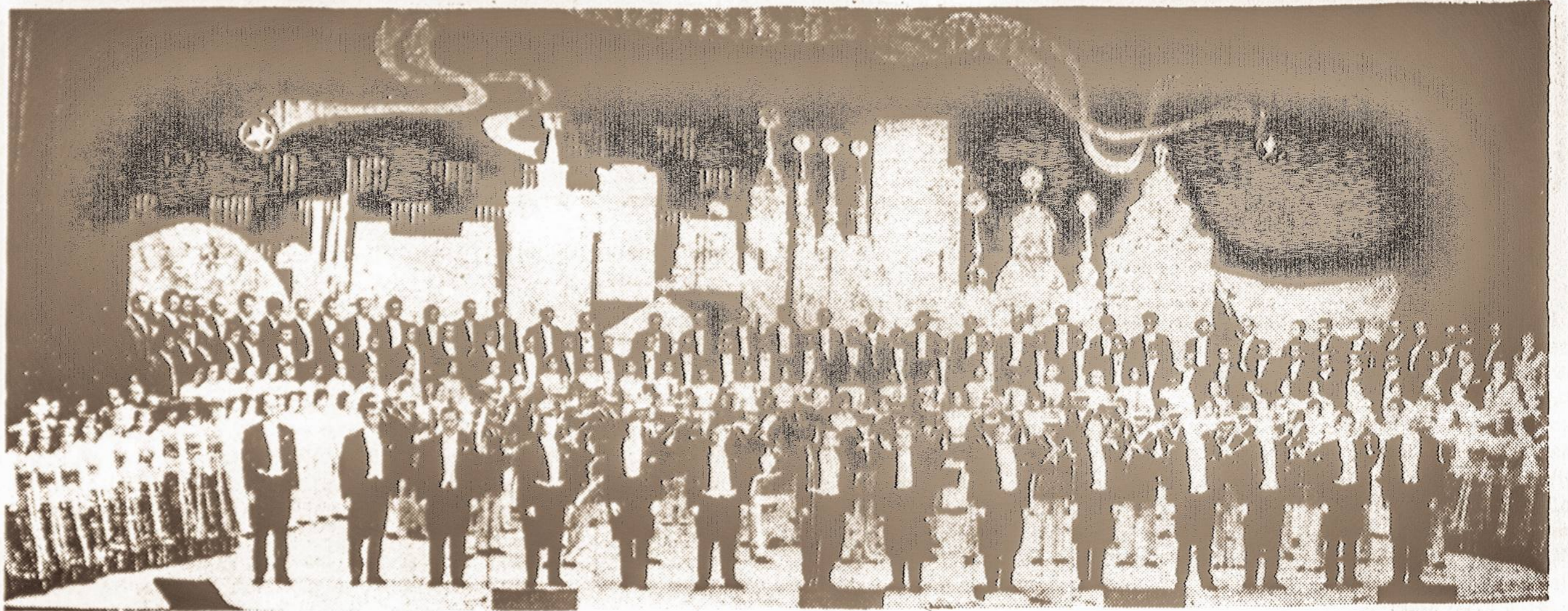
Zemaites literatūros premija buvo paskirta R. Granauskui už praėitų metų 9-tame JAUNIMO GRETŲ numeryje išspausdintą apsakymą "Vidudienio dalgis". O.E. Montrimas apgynė fizikos daktaro disertaciją iš elektrografijos srities. Elektrografija plačiai naudojama puslaidininkų tyrime. Šioje srityje Lietuva yra pasiekusi laimėjimų, kurie susilaukė pasaulinio pripažinimo. Puslaidininkiai yra medžiagos, kurios užima tarpinę vietą tarp elektrai leidžių ir nelaidžių medžiagų.

Knygos

Lietuvių rekrutų nueitas kelias iki Berlyno Raudonosios Armijos eilėse pavaizduotas pasakojimuose EJO KAREIVIAI Į MŪSĮ. Pasakojimus literatūriniai (ir propagandiniai) apdorėjo A. Martinonis ir E. Eldukis. Nežiūrint įprasto "komunistinio taurumo", "socialistinio internacionalizmo" ir kitų rusiškų dorybių, pavaizduotų knygoje, generolas P. Petronis kritikavo TIESOJE, kad, girdi, reikėję neminėti tiek daug žuvusių ir sužeistų.

Lietuviai raudonarmiečiai pradžioje buvo susispietę į 16-tąją šaulių diviziją, kurios branduoli, gal iš kokių penkių tūkstančių vyrų sudarė iš Lietuvos pabėgę komunistai. Rusams Lietuvą 1944 m. vėl okupavus, buvo paskelbta visuotinė mobilizacija. Naujieji rekrutai per Klaipėdą ir Karaliaučių tada ėjo Berlyno "vaduoti".

Autorių kolektyvas vadovėlyje DENDROLOGIJA supažindina skaitytojus su Lietuvoje auginamais medžiais ir krūmais, nurodo, kaip geriau juos prižiūrėti. A. Strojnovas ir J. Elsanskis duoda 200 patarimų automobilistams mėgėjams to paties vardo knygelėje.

Vilniaus miesto 650-mečiui skirtame iškilmingame koncerte pirmą kartą nuskambėjo naujas įdomus kūrinys - "Kantata Vilniui". Tai trijų dalių, plataus alsavimo melodijų veikalas. Kantatos žodžių autorius - M. Martinaitis, muzika sukūrė T. Makacinas. Kantata atliko jungtinis profesionalų choras bei Valstybinio akademinio operos ir baleto teatro simfoninis orkestras. Dirigavo J. Aleksa. Koncerte taip pat buvo atlikta scena iš V. Klovos operos "Pilenai", Mazuras iš S. Moniuškos operos "Halka", E. Balsio "Koncertinis maršas", V. Laurušo "Oriolo ir Nemuno žemė" (ž. E. Matuzevičiaus), J. Navakausko "Prie senojo miesto" (ž. R. Baltrušaičio), B. Gorbulskio "Tau, Vilniau, mūsų daina" (ž. A. Churgino) ir kiti kūriniai.

Kaip Vilnius mini jo 650 m. sukaktį

Tęsinys iš 1 psl.

mojo ploto, du trečdaliai Vilniaus butų turi visus komunalinius patogumus. Tačiau nei šiandien, nei rytoj, nei šį penkmetį butų klausimas nebus išbrauktas iš dienotvarkės. Ir apskritai, ką reiškia išspręsti butų klausimą? Statyti tiek didelių moderniškų butų, kiek atsirastų norinčių juose apsigyventi! Bet juk, kylant darbo žmonių gerovei, natūraliai didėja jų poreikiai. Suaugę vaikai nori gyventi atskirai nuo tėvų, prisideda naujagimiai, senutė motina iš kolūkio, norima sąlygų moksliniam darbui - vis prireikia papildomo gyvenamojo ploto. Nepamirškime ir pagarbą keliančio, bet, deja, ne per daug palankaus mums faktoriaus - miesto senumo. Kasmet šimtus šeimų perkeliame iš nebeatitinkančių normatyvų, kapitališkai rekonstruotinių, kartais ir visai griautinų patalpų į naujus butus; vėlgi senamiesčio restauravimas, naujų magistralių tiesimas - vis tai plotas, plotas, plotas.

NAUJI PRIEMIESČIAI

Per šiuos metus atšvęs įkurtas daugiau kaip keturi tūkstančiai vilniečių šeimų. Jeigu jau įsikalbėjome apie statybas, dar pridursiu, kad numatoma atiduoti eksploatuoti penkis vaikų lopšelių-darželius po 280 vietų (keturis Karoliniškėse ir vieną Gardino gatvėje), tris bendrojo lavinimo mokyklos po 1250 vietų (Karoliniškėse, Dariaus ir Girėno gatvėje ir Naujojoje Vilnioje), prekybos centrus "Lazdynai" ir "Paparčiai", buitinio aptarnavimo centrus Žirmūnų D-10 kvartale, Lazdynuose ir Giedraičių mikrorajone. Deja, nenudžiuginsime naujais viešųjų bibliotekų pastatais Žirmūnuose, Lazdynuose ar Karoliniškėse: Kultūros ministerija neskliria lėšų, ir mes priversti talpinti bibliotekas butuose. Suprantama, sunku aprūpinti reikiamu tarnybinu plotu visas 350 Vilniaus bibliotekų su 11 milijonų knygų, bet padėtis aiškiai nenormali. Tiki-

mės, kad šiais metais bus baigti tokie unikalūs objektai, kaip operos ir baleto teatras, universalinė parduotuvė, televizijos studija, autobusų stoties pirmoji eilė.

Statybininkai pradėjo kloti komunikacijas Viršuliškių gyvenamajame rajone, kuris sujungs Lazdynus bei Karoliniškes su Žvėrynu.

SUSISIEKIMAS VILNIUJE

Susisiekimo klausimu jis pasakė:

Spręsdami susisiekimo problemą, keliame sau didelius uždavinius - nutiesti naujas magistrales (nepamirškite, kad po kelerių metų Vilniaus centras persikels ir į dešinią Neries krantą), baigti apvažiavimo kelius tranzitiniam transportui, sujungti šiuolaikine transporto arterija miesto centrą su Naująja Vilnia. Statysime ir viadukus, ir perėjimus pėstiesiems. Transporto žiedas Raudonosios Armijos prospekte bus baigtas ateinančiais metais.

Beje, miesto keleivinis transportas tikrai daro pažangą. Smarkiai padidėjo autobusų parkas. Nuo gegužės penkioliktosios, perėjus prie bekašės bilietų sistemos, išvažiavo į sostinės gatves 25 nauji sudvigubinti "busai", gaušime dar 28 vengriškus autobusus. Metų pabaigoje darbo dienomis važinės po 195 autobusus. Toks skaičius jau patenkina skubančias į darbą ir po darbo namo mintas.

Šiais metais gauname ir 35 naujus troleibusus.

Šių metų pradžiai Vilniuje buvo suregistruota 17,900 įvairios paskirties automobilių, iš jų 7,338 lengvieji priklauso individualiems savininkams. Per šių metų pirmąjį ketvirtį valstybinio transporto padaugėjo 1063 vienetais, individualiniam pardavimui miesto vykdomasis komitetas buvoskyręs 284 lengvuosius automobilius, faktiškai jų padaugėjo 820. Tempai iš tiesų dideli. Atetyje, ko gero, jie bus dar didesni. Ką gi, gyvenimas nestovi vietoje.

Sekmadienį, liepos 29 d., Panevėžyje įvyko naujai paskirto vyskupo įvedimo į katedrą iškilmės. Nuotraukoje - vyskupas daktaras Romualdas Krikščiūnas įngreso į Panevėžio katedros sostą metu su asista: (iš kairės į dešinę) prelatas Leopoldas Pratkelis, kunigas Petras Baltuška, vyskupas R. Krikščiūnas, kunigas Juozas Šumskis, kunigas Juozas Antanavičius.

NAUJAS VYSKUPAS LIETUVOJE

Vilniuje leidžiamas Gimtasis kraštas liepos 26 d. pranešė apie naujus vyskopus Lietuvoje, o rugpjūčio 2 d. laidoje įdėjo aukščiau dedamą nuotrauką su užrašu.

Perspauddiname abudu - ir informaciją ir nuotrauką, manydami, kad jie gali būti įdomūs Vienybės skaitytojams.

Patį Gimtojo krašto informacija yra tokia:

Po Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijų valdytojo monsinjoro P. Bakšio mirties Lietuvos katalikų bažnyčios vadovybėje įvyko eilė pasikeitimų.

Vatškano paskyrimu Panevėžio vyskupijos apaštališkojo administratoriaus (valdytojo) pareigas pradėjo eiti vyskupas Romualdas Krikščiūnas, iki tol buvęs Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytojo padėjėjas. Vyskupas R. Krikščiūnas eina 44-tus metus, yra baigęs Kauno kunigų seminariją ir Laterano universiteto Romoje aspirantūrą, turi bažnytinės teisės mokslų daktaro laipsnį, dirbdamas Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos kurijoje, kartu dėstė Kauno kunigų seminarijoje. Š. m. birželio 29 d.

įvyko iškilmingas jo įvedimas į Panevėžio katedrą.

Nauju Kauno arkivyskupijos ir Vilkaviškio vyskupijos valdytoju J. Labuko-Matulaičio bendradarbiu paskirtas vyskupas Liudas Povilonis, iki tol buvęs Telšių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros generalinis vikaras (valdytojo padėjėjas). Vyskupas L. Povilonis yra baigęs Kauno kunigų seminariją ir Kauno universiteto teologijos-filosofijos fakultetą. Baigęs mokslus, vyskupas L. Povilonis dėstė tikybą mokyklose, redagavo "Šaltinėlis", ilgą laiką klebonavo Kelmėje, Panevėžyje, Klaipėdoje. 1969 m. išventintas vyskupu.

Kaišiadorių vyskupijos kapitula valdytoju išrinko kanauninką Juozą Andrikonį, iki tol buvusį Molėtų parapijos klebonu. J. Andrikonis yra 64-erių metų, baigęs Kauno kunigų seminariją, klebonavęs įvairiose Kaišiadorių vyskupijos parapijose, dirbo Kauno kunigų seminarijoje.

Nauji katalikų bažnyčios Lietuvoje vadovai pradėjo eiti savo pareigas. VIENYBĖ, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

GYTĮ TRINKUNA PALYDEJUS...

Skautai ir šturpiat netikėta žinia lanko mūsų meninę visuomenę, visus muzikos mylėtojus: besimaudydamas Zaliuosiuose ežeruose prie Vilniaus, nuskeno pianistas Gytis Trinkūnas.

Jo vardą matydavome afišose, spaudos puslapiuose, jo skambinimą girdėdavome koncertų salėse ir eterijoje — dažniausiai tai būdavo neeiliniai, žymūs respublikos muzikinio gyvenimo įvykiai. Pastaruosius vienuolika metų Gytis talkininkavo eilei žinomų mūsų atlikėjų — operos ir filharmonijos solistų, esmingai prisidėdamas prie jų sėkmės koncertuose, festivaluose, sąjunginiuose ir tarptautiniuose konkursuose. Gytis akompanuojant, V. Daunoras dukart pelnė laurus Maskvoje ir trečiąsyk — Tulūzoje, N. Ambrazaitytė — Minske ir Bukarešte, G. Kaukaitė — sąjunginiame M. Glinkos konkurse Vilniuje. Vokalistų konkursų žūri apdovanojavo jį specialiais diplomais. Praėjusį rudenį G. Trinkūnas lydėjo G. Kaukaitę koncertiniame turne po JAV lietuvių kolonijas. Kasdienį darbą sudarė naujų programų ruošimas filharmonijai, koncertal, gastrolėms, radijo ir plokštelių įrašai.

Visa tai žinome ir prisimename, bet kaip apibūdinti pianisto širdies, gyvenimo atidavimą? Taip, jo pirštai išgudavo minkštą ir spalvingą instrumento balsą, įgimtas ir išlavintas muzikalumas žavėjo

sukuriamą nuotaiką, intuityviai muzikos gelmių palytėjimais. Koncertų estradoje Gytis puikiai jautė partnerį, gebėjo atidžiai sekti ir neįjuntamai vadovauti, kūrybiškai paruoštą bendrą programą perteikdavo su plačiu užmoju ir betarpiškai, patraukliai muzikuodamas. Asmeninės būdo savybės irgi sutvirtindavo vokalistų konkursantų dvasią.

Už darbą, talentą ir pasiekimus Gytis Trinkūnui 1971 metais buvo suteiktas respublikos nusipelnusio artisto vardas. Gražiai pasirodydavęs ir su soliniu repertuaru — ir dar toli gražu nedavęs, kiek galėjo šioje srityje duoti, — Gytis daugiausia jėgų paskyrė ir nepamirštiną pėdsaką paliko ansamblio mene. Čia jis parengė įspūdingų programų, sukūrė įsimenantių ansamblinių interpretacijų, išskėlė akompanavimą solistui iki pilnaverčio meninio dueto aukštumos.

Gytis Trinkūnas žuvo, sulaukęs vos trisdešimt septynerių metų. Palyginti jauno amžiaus jis jau buvo išaugęs į rimtą ir patyrusį menininką, o vis dar tebeturėjo velde kažkokių vaikiško susimastymo, betarpiško džiugosio bruožų. Pažinoję minės jo širdingą jautrumą gyvenime ir mene, muzikos įrašai primins klausytojams mirties nuskintą talentą, kolegoms muzikai ilgai jaus likusią nykią spragą.

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Gytis Trinkūnas ir soliste Giedre Kaukaitė po koncerto Amerikoje, Carnegie Hall, New Yorke.
S. Narkėliūnaitės nuotrauka

PALANGOJ IR ŽIEMĄ MAUDYSIS JŪROJE

Palangos kurortas garsėja auksinėmis kopomis, ūksmingais parkais ir puikiais paplūdimiais. Jūros vanduo turtingas druskų, jodo, turi ir kitų gydomųjų savybių. Tačiau naudotis visomis kurorto gėrybėmis dabar tegalima tik tris-keturis mėnesius per metus, nes tik apie birželio vidurį vanduo sušyla iki 12-13 laipsnių (Celsijaus).

Kaip prailginti maudymosi sezoną?

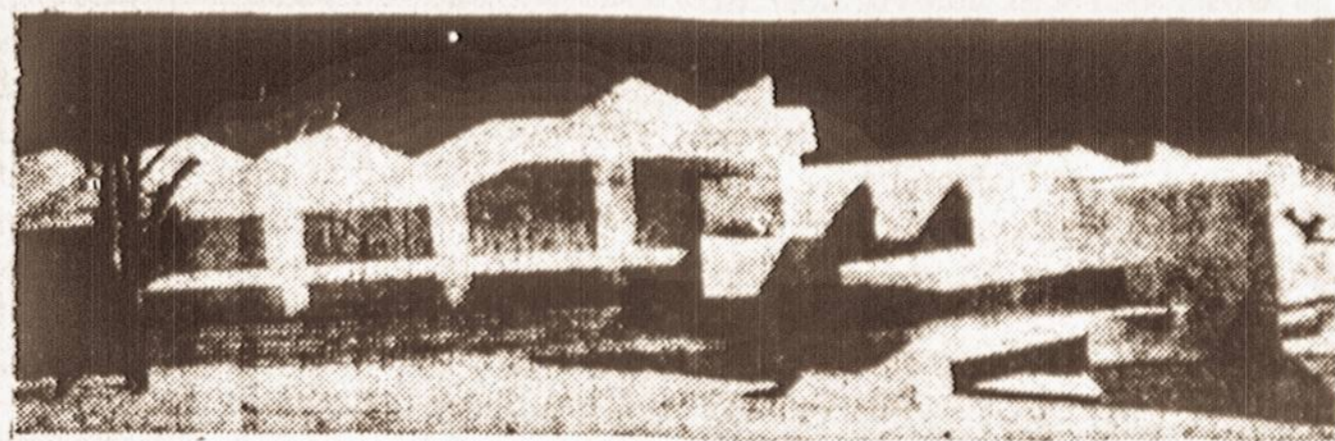
Lietuvos kurortams projektuoti instituto architektai Albinas Šeškevičius ir Juozas Miniotas paruošė uždaro jūros vandens baseino planą — vieta baseinui parinkta dešiniajame Rąžės (Ronžės) upelio krante, netoli kopų. Čia yra pakankamai erdvus žemės sklypas. Jį patogų pasiekti. Naujajame pastate numatyta įrengti (50 pėdų ilgio ir 63 pėdų pločio jūros vandens baseiną maudymuisi arba sporto varžyboms su 30 p. aukščio šuolių bokštu. Greta atskiras 11 pėdų ilgio ir 18 p. pločio baseinėlis vaikams.)

Jūros bangos masažuoja besimaudantį ir žadina kraujo apytaką. Palangos baseine numatomas dirbtinis brangų sukėlėjas. Plaukymo baseine bus išspręsta

ir saulės vonių problema. Čia bus įrengtas acrofotarijus, t. y. poilsio patalpa, kurios lubose išdėstyti kvarco šviestuvai skleis ultravioletinius spindulius. Giedrą dieną bus galimos natūralios saulės vonios. Acrofotarijus sienos — iš ultravioletinius spindulius praleidžiančio stiklo. Saulės grindys bus išklotos sintetiniais kilimais, įrengti patogūs minkštasuoliai. Augs vešlūs dekoratyviniai augalai, gėlynai. Poilsiautojas atsidurs tarytum saulės apšviestame žiemos sode. Numatoma įrengti ir dvi gydomošios fizikultūros sales, masažokabinetus, suomišką pirtį, gydytojų kabinetus, poilsio patalpas, pieno ir vaisvandenių barą bei kita. Vanduo tiesiogiai bus paduodamas iš jūros. Pašildytas iki 20-21 laipsnių Celsijaus, jis tekės į baseino vonią.

Kadangi ties Palanga jūra gilėja labai palengva, vandens paėmėjas bus įrengtas apie mylią nuo kranto. Tai apsaugos įrenginius nuo bangų griauamos jėgos.

Baseine vienu metu galės maudytis apie 200 žmonių. Per dieną jį galės aplankyti apie pusrečio tūkstančio jūros vandens mėgėjų. VILBUTAS TRUMPA

Palangos uždaro jūros baseino maketas.

MIRĖ KRIŠČIŪNAS

Liepos 2 d., eidamas 86-tuosius metus, mirė agronomas prof. Jonas Kriščiūnas. Palaidotas liepos 4-tą Kauno Petrašiūnų kapinėse.

Kriščiūnas buvo bitininkystės ir cukrinių runkelių propaguotojas Lietuvoje. 1927 m. jis su kitais įsteigė Lietuvos bitininkų, taip pat Cukrinių runkelių augintojų draugiją. Vėliau vedė bitininkystės kursus. Nuo 1926 m. profesoritavo žemės ūkio akademijoje Dotnuvoje, kur dėstė specialią žemdirbystę, bitininkystę ir meteorologiją. 1940 m. ir 1944-taisiais buvo šios akademijos rektorius. Jo vadovėlis BITININKYSTĖ, pirmą kartą išleistas 1933 m., dar buvo išleistas keturis kartus. Kita jo parašyta ir plačiai naudojama mokslo VIENYBĖ, 1973 m. rugpiūčio 10 d.

knyga — AUGALININKYSTĖ, išėjusi 1959 m.

Vellonis taip pat yra paskelbęs daugiau kaip 1,000 straipsnių įvairiais žemės ūkio klausimais.

Reiškėsi Kriščiūnas ir politinėje veikloje. 1920 m. buvo išrinktas Steigiamojo seimo atstovu nuo Valstiečių Haudininkų. II Pas. karo metu pabėgo su rusais ir kurį laiką direktoriavo Debiosų vaikų namuose Udmurtijoje, kur buvo evakuoti lietuviai iš pionierių stovyklų. Udmurtija yra į rytus nuo Maskvos, prie Uralo. Nuo 1946 iki 1950 m. Kriščiūnas buvo Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos deputatu Tautybių taryboje Maskvoje, bet tik 1951-maisiais įstojo į kompartiją.

THE ENGLISH VIENYBĖ

AS WE APPROACH THE AMERICAN BICENTENNIAL

By ANTHONY MARTINSON

This July 4th we came to within three years of the two-hundredth anniversary of the United States of America. Although Lithuanian-Americans cannot be classified as "Yankee stock" or "First-Family" descendants, we have all the right in the world to join in the celebration of America's Bicentennial, as descendants or distant cousins of participants in the Revolution. Together with the Polish-Americans we can look with justified pride at the role played by our ethnic group in the Revolutionary War.

I say, together with the Poles, because it is difficult at times to differentiate who came from Poland Proper and who came from the Grand Duchy of Lithuania. Take the case of Tadas Kosciuszka or, if you prefer, Thaddeusz Kosciuszko. Poles and Lithuanians have culminated to blows over him. Who was he? A Lithuanianized Belorussian nobleman, born in a border region of the Grand Duchy of Lithuania. He spoke and wrote in Polish, and led the heroic Revolt of 1794 for the independence of the Polish-Lithuanian Commonwealth. He considered himself "a Lithuanian of Poland". Yet, his genealogy on his father's side points to petty gentry of Belorussian origins.

I think that all three nationalities could justifiably claim his accomplishments with pride. For instance, one does not see Poles and Jews fighting over the Revolutionary War patriot Haiman Solomon, a Jewish merchant who hailed from Poland and devoted his fortune to the American cause. Both ethnic groups claim him. Neither group refutes the other's claim to him.

Casimir Pulaski, on the other hand, is unmistakably Polish in origins and in sentiments.

As we approach the American Bicentennial, we, Lithuanian-attention to historical and genealogical research and try to rediscover our kinsmen, who contributed to the establishment of American independence. Our own ethnic pride will be enhanced and, by the same token, we will appreciate more our affinity to the accomplishments of this great country.

Forty years ago Meclislaus Haiman pioneered similar research for the Poles. The occasion was the two hundredth anniversary of the birth of George Washington. It is a pity, however, that his Polish nationalism blurred the lense of objectivity, for among the several hundred Poles, who fought for American independence, one could find "Poles from Lithuania". Though coming from the Commonwealth (RZECZYPOSPOLITA), they were citizens of the Grand

Duchy of Lithuania, not the subjects of the Crown of Poland (KORONA). It took our own Constantine Jurgėla ten years later to point out which of these early "Polanders" were, in fact, Lithuanians. His work was abetted by Vytautas Sirvydas, Juozas Tysliava, Frank Yančius, Jonas Valaitis and Rev. John Jutt-Jutkevičius, who popularized Jurgėla's findings in the Lithuanian press in the forties and early fifties.

Unfortunately, another twenty years has elapsed and our first ancestors on these shores are buried by the sands and cobwebs of time. As we approach the Bicentennial, it would be well to remember them and try to unearth their stories from the archives of Georgia, Massachusetts, New Hampshire, New Jersey, New York and Pennsylvania, as well as from the muster rolls of the Continental Army.

There are two categories of Lithuanian soldiers who fought on the American side. The first, consists of young noblemen, former officers and soldiers of the Grand Duchy of Lithuania, who having fought in the Confederation of Bar (1768-1772) against Russian influences, were forced to flee abroad. Most of them wound up in France. Among these soldier-refugees were Casimir Pulaski and Tadas Kosciuszka. Some of them found service in the French army. Others lingered as refugees. Of a liberal disposition, many of these Polish and Lithuanian soldiers answered Benjamin Franklin's call for volunteers for the American cause. Thus, we find Tadas Kosciuszka volunteering his services with the Continental Army as an engineering expert. Feliksas Miklaszewich-Miklaševičius becomes commissioned as a privateer to fight on the seas. We know of five Lithuanians who serve in Pulaski's Cavalry Legion: Juozas Babrielius, capt. Mathew Rugofsky-Rugauskas, and capt. Jonas de Zielinsky-Zilinskas. Two Lithuanian officers served with distinction in Armand de Lauzun's Foreign Marine Legion: count Michael Grabauskas and capt. Jonas Kvirinas Meszkowski-Meškauskas.

The second category consists of Lithuanians or descendants of Lithuanians who had settled down in the Colonies previously. The descendants were the offspring of Lithuanian Protestants who had fled in the 1660's after Jonušas Radvila's Federation of Kėdainiai collapsed. Jonušas Radvila had broken the union with Poland and had sought to establish a union with Protestant Sweden. When his cause fell, many of his Protestant followers fled to East Prussia, from there many migrated to Holland. Some of these Lithuanian

emigres migrated to the Dutch Colony of New Amsterdam, others moved from Holland to England, where their services as craftsmen in the lumber industry were solicited for the New World. Settling in the English colonies they married local Anglo-Saxon women and their children were assimilated into the Yankee stock. A few of these early Lithuanian-Americans were colonists drawn from Lithuania in the first half of the 18th century to the New World.

It can be established that at least three Lithuanians served with George Washington's Continental Army: George Bekk-Bekas (1776), Andrew Broga, and Mathew Loughgaski-Lugauskas.

The others served in the various Colonial militias. We can only enumerate them by colony.

Volunteers in the Georgia militia: Peter Zawadowski-Zavadauskas and Frederick Obleski-Obuoliauskas.

Lithuanians in the Massachusetts militia: John Pasko-Poškus and Donder Rosonoschy-Rožanauskas.

The New Hampshire militia listed an August Isak (Ysak)-Izokas.

A volunteer listed as Leman Deasky (Lavandauskas) served with the New Jersey militia.

A number of Lithuanians saw service with the New York militia: Andrew John Mallick-Mallickas, John Yost Zabroskie-Zubrauskas, Simon Balyca-Baleika, Peter Burcky-Barkus, Burdjat-Budraitis, Jerry Carareych-Kareika, Jeeffe Rinas Caessingir (Severinas Kazigiras), Nicholas Kaghaatsko-Kayaesche-Kajeckas, and Joseph Kushel-Kušelis.

Peter Bakot-Bakutis fought in the North Carolina militia.

A number of possible Lithuanians served in the Pennsylvania militia: Frederick Janeletz-Janulaitis, George Leasvick-Levickas, Conrad Mitsco-Mickus, James Lanciscus (Laciskus)-Laučiškis, Henry and Peter Bolich-Bolichius ar Bolys, John Doman-Domainis, Marc Doman-Domainis, Adam Garny-Garnys, and Barnados Kusky (Bernardus Kusky-Kuškys).

Although the last names appear distorted and misspelled, it is possible to discern semblance to Lithuanian surnames. The semi-literate quartermasters and paymasters of the American colonial military, who compiled muster rolls, were yankees and Scotch-Irish for the most part. They had difficulty in pronouncing and spelling exotic Lithuanian names; just as American immigration officials did a century later!

Granted that some of these individuals enumerated above were possibly Poles or Hungarians. Yet, I am certain, that if the proper investigation is conducted, it will be discovered that many of these militiamen were in fact Lithuanians.

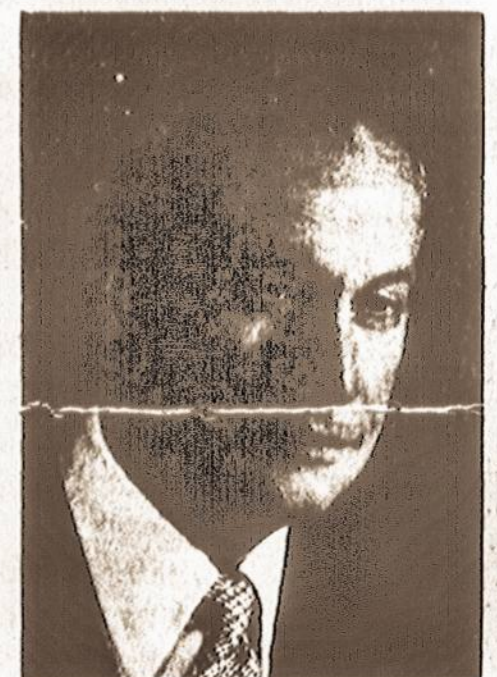
As we approach the American Bicentennial, it is time for our scholars and would-be cultural workers to delve into the records of the several state archives and local historical societies. A starting point would be to try to unearth more information about the 38 persons listed in this article. Who knows, perhaps more names will crop up. Three years is sufficient time for diligent researchers to come up with some substantial findings.

LITHUANIANS TO RUN FOR PUBLIC OFFICE

Running for judges of the Court of Common Pleas in Philadelphia are the co-chairmen of the Nationalities Division of the Philadelphia City Republican Committee, Walter Darmopray and Anthony Novasaitis Jr., and Philadelphia Nationalities Division Lithuanian American section chairman, Stanley Mankas.

Anthony Novasaitis, Jr.

Stanley Mankas

All three have long been active in Republican Party politics and were enthusiastically endorsed by the Philadelphia City GOP for the May 15 primary. Having successfully waged the primary fight where some 98 persons competed for 39 slots, they are now working toward a successful general election this fall.

VIENYBĖ, August 10, 1973

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

SPORTININKAI EUROPON

Rugpjūčio 25 d. S. Amerikos vyrų lietuvių krepšinio ir moterų tinklinio rinktinės išvyks į Europą išmėginti savo jėgas su tenykštėmis komandomis.

Abi rinktinės išvyka treneruojasi. Liepos mėn. paskutinį savaitgalį tinklininkės moterys buvo susirinkusios Clevelande, o rugpjūčio 4-5 dienomis - Chicagoje. Čia jos žaidė ir kontrolines rungtynes su vietos Rebels šešetuku.

Stebint jų šį pasirodymą, buvo galima matyti, jog pavienių žaidėjų yra neblogų, tačiau komandos dar nesimatyti. Iš viso komandoje yra 11 žaidėjų (buvo 12, bet viena iškrita). Šalia jaunųjų Ninos Bernardzik ir Nancy Shotas (abi po 17 m.) yra ir veteranė Ona Blandytė-Jameikienė (41 m.).

galę. Žinoma, tikslesnė rungtynių pasekmė būtų buvusi - lygiosios. O turint laimės - galėjo laimėti ir amerikiečiai.

Amerikos futbolas, dar prieš 20 metų buvęs tik naujagimio rūbuose, vis gerėja, ir svečiai iš užsienio dabar turi gerai pasispardyti, jei nori pasiekti pergalę.

Lenkai gal perdaug pasitikėjo savimi, o gal buvo perdaug nuvaišinti savo gausių tautiečių Chicagoje?

SPORTAS LIETUVOJE

- V. ČEPAS, K. Petronaitis ir V. Žvelnys žaidė Tarybų Sąjungos jaunų krepšinio rinktinėje, kuri Italijoje laimėjo Europos jaunų pirmenybes. Laimėtojai baigmėje įveikė ispanus 68:57.

Lietuvių krepšinio moterų rinktinė.

Z. Degučio nuotrauka

Iš labiau patyrusių žaidėjų yra Aušra Babickienė (37 m.), Valdonė Ziedonienė (28 m.) ir Vilija Mocketė (25 m.). Jauna, bet gera yra ir Rita Cyvaitė iš Clevelando.

Komandos treneriai - Rytas Babickas ir Zigmas Žiupsnys daug dirba, norėdamas sucementuoti savo "žvaigždes", tačiau kaip jiems tas pavyks - parodys ateitis.

Paskutinis abiejų rinktinų pasirodymas bus Chicagoje rugpjūčio 19 d. Tą pačią dieną bus ir išleidžiamasis pobūvis.

LENKIJOS RINKTINĖ CHICAGOJE

Lenkijos futbolo rinktinė viešėjo Chicagoje ir rugpjūčio 3 vakare Soldiers Field stadijone žaidė su JAV rinktinė. Į šį didžiulį stadioną pasižiūrėti, kaip pasirodys olimpiniai čempionai, suguzėjo apie 12 tūkstančių žmonių. Tačiau dauguma apsvylė, kadangi svečiai nieko mandro neparodė ir galais negalais pasiekė kuklią (1:0) per-
VIENYBĖ, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

- VILNIAUS merginų komanda iškovojo Tarybų Sąjungos čempionų titulą, o Kauno jauniams atiteko antroji vieta.

- SUOMIJOJE vykusiose Europos ir pasaulio baidarių ir kanojų pirmenybėse 3 sportininkai iš Lietuvos pasiekė gerų laimėjimų. V. Česiūnas (su Labonovu iš Tadžikijos) dvi vietas kanoja 10 km. distancijoje buvo pirmi, o 1 km. nuotolį baigė antraisiais. Vilnietis V. Trukšinas vienviete baidare 500 m. nuotolyje užėmė II vietą, o estafečių varžybose gavo aukso medalį. Kaunietis Rimas Vienožindis vienviete kanoja 1 km. distancijoje sugriebė sidabrą.

- BIRUTĖ UŽKURAITYTĖ 200 m. distancijoje laimėjo Tarybų Sąjungos čempionės vardą. Ši Miuncheno olimpiadoje dalyvavusi plaukike 400 m. kompleksiniame plaukime sugriebė bronzos medalį.

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYT. BELECKAS
Savininkas

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. Evergreen 2-6440

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais kreipkitės į

REAL ESTATE & INSURANCE

John Orman Agency

GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių paraiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

JUOZO BANDŽIUKO

THEATRE CAFE

Čia vaišinsitės ir vaišinsite ne tik Amerikos veik visais gerimais — alumi, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais.

96 - 10 Jamaica Ave.
Woodhaven, N. Y.

Tel. 846 - 9884

CABINET MAKER

CUSTOM BUILT

* CABINETS * BOOKCASES * ANTIQUE REPAIRING * FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŠKIS

119-20 JAMAICA AVENUE
RICHMOND HILL, N. Y.

VIRGINIA 7-5760

Vaizdai iš "Lietuvos Atsiminimų" radijo pikniko

Latvių "Priedainė" kviečia į lietuvių pikniką.

Pikniko šeimininkas Dr. Jokūbas Šukas tarp newyorkiečių. Iš k. į d.: O. Barloff, Fifi, A. Zubkuvienė, M. Šalinskienė, J. Šukas, dail. J. Juodis, Br. Spūdienė.

Rita Raudytė akordeonu palydėjo New Jersey jaunimo "Liepsnos" šokių grupės šokius, vadovaujant B. Vaičiūnaiti.

Dalis woodhaveniečių prie savo autobuso su organizatorėmis: Fifi, A. Zubkuvienė, M. Šalinskienė ir Br. Spūdienė.

S. Narkėliūnaitės nuotraukos

Vitalis Žukauskas, atlikęs meninę programą, žvalgosi po Priedainę su LB veikėju V. Volertu.

VIENYBĖ, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

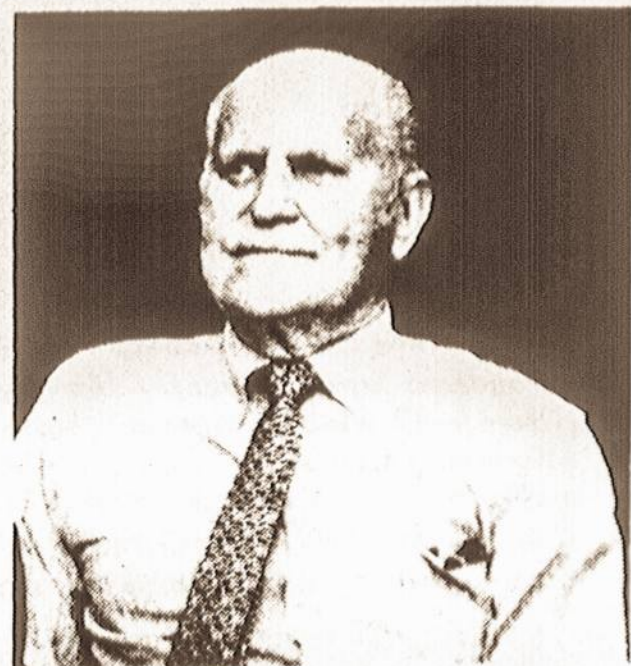

Petras Lisauskas, atvežęs visą autobusą maspetiečių, su dalimi jų vaiznasi dešrelėmis.

Valterio Keršulio 85 m. sukaktis

Rugpjūčio 15 d. brooklynietis Valteris Keršulis, ilgametis Vienybės skaitytojas, mini savo 85 metų sukaktį. Valteris ką tik neseniai sugrįžo iš ligoninės, kur jam buvo padaryta kairės akies operacija, ir bus gerokai pasveikęs, kai draugai ir bičiuliai rinksis jo gražiame sode to jubiliejaus paminėti. Valterio ir jo žmonos Bronės, taip pat kartu su juo dalyvaujančios visuomeninėje veikloje, sodyba newyorkiečiams gerai žinoma ir pažįstama. Pas juos yra viešėjęs ne vienas svečias ir iš Lietuvos.

Valteris dabar pensininkas, bet newyorkiečiai, kuriems teko su juo dirbti sluvimo pramonėje, jį gerai prisimena. O anąkart SLA veikėjas ir organizatorius Petras Mačys, SLA 38 Kuopos susirinkime, kalbėdamas apie savo gyvenimą, labai širdingai prisiminė Keršulį, su kuriuo jam teko kartu dirbti Sachs Fifth Avenue krautuvėje prie vyriškų drabužių pataisymo.

Valteris yra gimęs Kurkliečiuose, Rokiškio vals. ir į Ameriką atvykęs 1914 m. Pirmą gyvena Detroite, o nuo 1920 m. New Yorke. Valteris dalyvauja pažangiųjų veikloje, dainuoja "Aido" chore ir eina atsakingas pareigas organizacijose. Du kartus - 1966 ir 1969 metais - Valteris su žmona yra lankęsis Lietuvoje. Ten gyvena jo trys broliai - Jonas, Antanas ir Feliksas su šeimomis. Brolis Juozas miręs Lietuvoje anksčiau. Valterio sesuo Ona Zemaitienė gyvena Argentinoje.

ĮVAIRIOMS ŠVENTĖMS
PAPUOSALŲ GAUSITE

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

— Gėlės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454; vakarė: 738-1946. Čia rasite nuoširdų lietuvišką patarnavimą.

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY · MUTUAL FUNDS · INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudos, federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir įvairiausiais kitais reikalais, -- kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477
87-09 Jamaica Avenue
Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO
PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. vak.

VIENYBĖ, 1973 m. rugpjūčio 10 d.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

MOSŲ SPECIALYBĖ LIETUVIŠKA DUONA, PYRAGAI
VEDYBINIAMS IR KITOKIEMS POKYLIAMS.

43-04 Junction Blvd.
Corona, Queens, N. Y. 11368
Tel. 779-5156

Rašomasias mašinėles lietuvišku raidynu galite užsisakyti Vienybėje

Jų galite užsakyti laiškais arba asmeniškai Vienybėje įsigyti. Mašinėlės gamintos Vokietijoje. Jas galima siųsti saviškiams į Lietuvą. Pati lengviausia ir mažiausia tik 14 svarų, kainuoja \$105.50. Didesnės mašinėlės \$139.50. Amerikoje atstovybėse mašinėlių dalis galima gauti visur. Jų turi ir Lietuva.
VIENYBĖ, 192 HIGHLAND BLVD., BROOKLYN, N. Y.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI Funeral Directors

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN FUNERAL HOME

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISER

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

ALEKSAS ir **DR. MARIJA ŽEMAIČIAI** savo šitų metų atostogas praleido Europoje. Ta proga aplankė ir savo gimines Lietuvoje, iš kur savo bičiuliams siunčia sveikinimų.

PRANAS NARVYDAS, vyresniosios kartos newyorkietis veikėjas, anksčiau gyvenęs lietuvių centre Williamsburghe, o šiuo metu - Maspeth, išleina į ilgoninę akių operacijai.

JOKŪBO STUKO vadovaujama radijo programa, kurios klausosi Didžiojo New Yorko, New Jersey, Connecticut ir kitų valstijų lietuviai, įžengė į 33-juosius savo gyvavimo metus. Pirmą sykį ji pradėta transliuoti 1941 m. rugsėjo 2 d. Rugsėčio 4 d. "Lietuvos Atsiminimų" radijo programa jau 1595-ąją kartą atėjo į klausytojų namus.

LORETA STUKIENĖ, kartu su savo giminaitėmis, Walter Rask kelionių biuro ekskursijoje praleido penkias dienas Lietuvoje ir susitiko su savo giminėmis bei pasižvalgė po Vilnių.

MUZIKAS ALBINAS PRIŽGINTAS rugsėčio 5 d. 4:30 val. p. p. New Yorko šv. Patriko katedroje turėjo trumpą vargonų rečitalį. Programoje buvo ir Jeronimo Kačinsko kūrinys "Kontrastai". Prižgintas yra Angelų Karalienės lietuvių parapijos Brooklyne vargonininkas.

KAZIO ŠKIRPOŠ knyga "Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti" spausdinama Brooklyne ir tikimasi, kad iki Kalėdų išeis. Ją bus galima įsigyti ir Vienybėje. Knyga turės per 700 psl. Kaina \$15.

ELIZABETHO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS, kuri šiemet mini savo 20 metų gyvavimo sukaktį, valdyboje šiuo metu darbuojasi A. Andžiulis, E. Juškienė, O. Lanienė, J. Miežaitis, V. Misūnas, J. Strimaitis ir J. Veblaitis.

VACYS STEPONIS, anksčiau New Yorke turėjęs savo užėigą, šiuo metu maistu aprūpins eilę lietuviškų parengimų ir vasarviečių.

Aleksas Žemaitis (kairėje), neseniai sugrįžęs iš viešnagės Lietuvoje, dalijasi įspūdžiais su D. Averka ir kitu bičiuliu. S. Narkėliūnaitės nuotr.

LILI POŠKUS, CBS-TV programos direktoriaus asistentė, sėkmingai baigė N. Y. universitete Video kursą ir išvyko abiejų savaitių atostogoms į Meksiką.

NIJOLĖ VALAITIENĖ-MAČIŪNAITĖ, iš Spring Valley, N. Y. žinoma gėlininkė ir dekoratorė, Marmoranek, N. Y. įsigijo didelę gėlių parduotuvę.

VYTAUTAS K. ir **IRENA JONYNAI** grįžo iš atostogų Cape Cod, Mass. Žymusis lietuvių dailininkas, Jonynas & Shepherd Dailės Studijos Jamaica, New York prezidentas, šiais metais atsisakė tęsti studentų mėglamą kursą Fordhamo Universitete.

JONAS ALGIMANTAS ŽUKAS, vargonų meistro Jono ir Elenos Žukų sūnus, šį pavasarį baigė mokslus ir gavo fizikos mokslų daktaro laipsnį Arizonos universitete. Pradžios mokslą jis pradėjo Vokietijoje ir baigė Amerikoje.

ANTANAS SAPIEGA, ilgametis Vienybės skaitytojas iš Troy, New York, prisijungdamas prenumeratą už laikraštį, rašo: "Nesitęskite daugiau Vienybės nes važiuoju į Lietuvą ir dar nežinau, kur apsisostu - Kaune ar Vilniuje." Vienybė linki savo skaitytojui ilgų metų ir laimės kur jis beapsistotų ir pasiilktų gyventi.

KAZĖ PAVILIONIENĖ ir Izidorius Chalkys "Lietuvos Atsiminimų" radijo piknike laimėjo pirmą vietą šokant polkos konkurse. Alice Zub-Zubkuvienė iš Woodhaven, N. Y. gavo pirmą prizą už gražiausią gėlių puokštę.

URSULĖ KRAUS, Vienybės skaitytoja Woodhavene, šešias savaites praleidusi Maine valstijoje, pasilsėjusi ir gražiai įdegusi saule, sugrįžo namo.

STASYS JUOŽENAS, buv. New Yorko policijos leitenantas, 55 m. amžiaus, mirė rugp. 1 d., palaidotas Karo veteranų kapinėse Saint Charles, L. I. Paliko žmoną Oną (Vasilionytę), sūnų Stanley, dukrą Teresę Briedienę. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių; giminių buvo atvykę net iš Kanados.

Aktorė Rūta Lee-Kilmonytė rugsėčio pradžioje lankėsi New Yorke, atstovaudama Sarah Coventry Jewelry Rugg. 10 d., per radijo stotį WOR, ji turėjo 45 minučių interviu, kurio metu plačiai papasakojo apie savo apsilankymą Lietuvoje ir kaip ji į Ameriką atsieniavo savo bobutę. Rūta Lee paskutiniaisiais metais daugiau reiškiavosi muzikiniuose veikaluose ir plačiai išvazinėjusi su spektakliais JAV didmiesčius. Ji taip pat eina svarbias pareigas Los Angeles miesto taryboje meniškiesiems reikalams.

SLA Pildomoji Taryba savo posėdyje New Yorke. Iš kairės - išdo globėja J. Mileriūtė, prezidentas Povilas P. Dargis ir išdininke E. Mikužiūtė. Antroje eilėje - sekretorius dr. V. Budreckis, išdo globėjas adv. S. Bredes, viceprezidentas A. Chaplakis ir naujai išrinktas daktaras kvotėjas dr. D. Degesys. Laikinai, iki šio posėdžio, dr. kvotėjo pareigas ėjo dr. A. Snieska, kurio Pild. Taryba, pagal konstitucija negalėjo rinkti, kadangi jis SLAnariu tapo tik prieš metus laiko. J. Valaičio nuotrauka

Bus paminėta Vilniaus miesto 650 m. sukaktis

Šeštadienį, rugsėjo 8 d., Vienybės sodyboje ir patalpose yra rengiamas pobūvis, kurio metu bus paminėta ir Vilniaus miesto 650 metų sukaktis.

Programoje numatyta paskaita apie Vilniaus įsikūrimą ir kaip ši sukaktis yra atžymėta Lietuvoje. Taip pat bus demonstruojamos filmos ir skaidrės iš dabartinio Vilniaus gyvenimo. Bus ir vaišės.

Vienybėčiai prašomi įsidėmėti šią dieną ir minėjime gausiai dalyvauti. Tikimasi svečių ir iš toliau.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, parašyta M. Gudelio, 1973 m. išleista Chicagoje, Chicagos Lietuvių Literatūros draugijos leidyms. 232 psl. Kaina \$3. Tai platūs prisiminimai apie chicalietį veikėją Povilą Milerį, mirusį 1966 m., vieną stambiausių Naujienų bendrovės darbininkų ir direktorių, visuomenininką, dainininką, vaidintoją ir didelį dainos ir meno rėmėją, kurio pastangomis Chicagoje taip ilgal išsilaikė Birutės choras.

VIENYBĖ, 1973 m. rugsėčio 10 d.